

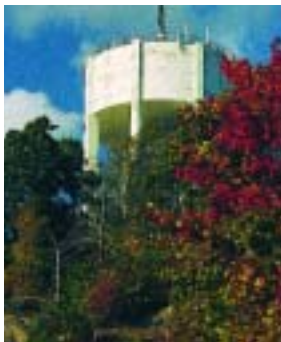
Mellankommunala frågor

Baggensfjärden

Stockholm Vatten gör regelbundna kontroller av vattnet i de områden som är recipienter för stadens vatten. Dessutom undersöker man vattnet i Baggensfjärden som är recipient för Nacka och Värmdös avloppsvatten. Nacka och Värmdö kommuner delar på kostnaderna för denna kontroll.

Avlopp

För närvarande utreds Värmdö kommuns framtida VA-strategi. Två alternativ diskuteras: anslutning till Käppala reningsverk på Lidingö eller utbyggnad av Tjustviks reningsverk i Gustavsberg. Värmdö har i flera sammanhang påpekat att utbyggnaden av vatten och avlopp i kommunen är en regional fråga. Dels beror detta på att många fler än kommunens invånare belastar kommunens grundvatten över sommarhalvåret, dels beror det på att alla enskilda anläggningar som skulle behöva ersättas med kommunala i dagsläget i stor utsträckning påverkar den skärgårdsmiljö som är av regionalt och nationellt intresse.

Kovikstippen

Värmdö lämnar sitt avfall till Kovikstippen på gränsen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Verksamheten kommer att förändras i takt med att nya regler för avfallshantering införs.

Kils gård

Kils gård ligger på gränsen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Bägge kommunerna har avsatt marken på respektive sida om gränsen som arbetsplatsområde. En och samma markägare äger marken på bägge sidor av kommungränsen. Ett samarbete mellan kommunerna för en bra infrastruktur i hela området bör ske. Värmdö kommun har tillstyrkt en förfrågan om detaljplanläggning medan Nacka kommun inte tagit ställning ännu. En ändring av kommungränsen bör övervägas. En detaljplan för området bör även innefatta en större infartsparkering öster om väg 622 eller alternativt inom det nya arbetsplatsområdet.

Kollektivtrafik

Nacka och Värmdö kommuner bör ha ett nära samarbete i frågor som rör busstrafiken i den östra delen av Storstockholm. Idag saknas en snabb förbindelse mellan Nacka Centrum och Gustavsberg, trots att de är kommunernas respektive centra. Båda kommunerna vill få till stånd en motorväghållplats vid Nacka Centrum. Kommunerna bör också ha ett nära samarbete i frågor om spårbunden trafik i ostsektorn samt om ökning av busstrafiken.

Skärgården

Värmdö kommun gränsar i sina skärgårdsdelar till Norrtälje, Österåker och Haninge kommuner. Ett utökat samarbete med dessa kommuner bör ske i frågor som berör skärgården. Ett skärgårdsråd för alla kommuner i Stockholms skärgård har bildats. Här deltar representanter från skärgårdsorganisationerna samt kommunala politiker och tjänstemän.

Måldokument

Flera av Värmdö kommuns nämnder och förvaltningar har antagna måldokument som är vägledande för det långsiktiga arbetet. Här följer en kort redovisning av några måldokument som ska vara viktiga att beakta vid fysisk planering.

Agenda 21

Alla i Värmdö kommun, både politiker, tjänstemän, och allmänhet har ett stort ansvar för att Värmdö ska bli ett samhälle som på lång sikt har en god naturmiljö och bra sociala strukturer. Agenda 21 bygger på att samspellet mellan ekologiska, ekonomiska och sociala faktorer samverkar på ett långsiktigt hållbart sätt.

Översiktsplanen syftar till att kommunens strukturer ska utvecklas på ett sådant sätt att möjligheterna för alla att ta sitt ansvar ska förbättras och målsättningarna i Agenda 21 uppfylls.

Värmdö kommun har en lokal Agenda 21 sedan 1997 som bygger på fyra systemvillkor för en hållbar utveckling:

- 1 Ämnen i jordskorpan får inte tas upp och användas fortare än de nybildas.
- 2 Ämnen som vi människor skapat, och som är främmande för naturen och svåra att bryta ner, får inte nyproduceras och spridas.
- 3 Naturen får inte systematisk skadas eller trängas undan och vi får inte använda mer ur naturen än vad som återskapas.
- 4 Jordens naturresurser ska fördelas rättvist och effektivt, både inom respektive land och mellan olika länder.

Delmål från i Agenda 21 behandlas i översiktsplanens olika avsnitt.

Kommunala miljömål

En kommunal miljöplan antogs av kommunfullmäktige 1996. Miljöplanen låg till grund för Agenda 21 planen och ska ligga till grund för all kommunal planering. Miljöplanen ska revideras vartannat år. Planens målsättningar har arbetats in i de olika avsnitten i översiktsplanen. De viktigaste målen i miljöplanen är:

- Naturligt förekommande växt- och djurarter ska ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd såväl på land som i vatten.
- Behovet av friluftsområden i tätortsnära områden ska tillgodoses.
- Den kvarvarande brukade jordbruksmarken ska bibehållas.
- Grundvattnet ska skyddas så att det helst kan användas som dricksvatten utan föregående rening.

Nationella miljömål

Regeringen antog i april 1999 femton nationella miljö kvalitetsmål. Målen skall vara ledstjärnor i all samhällsutveckling. Den kommunala planeringen ska eftersträva att Värmdö kommun utför sin del av miljöarbetet för att utvecklas så att de nationella miljö kvalitetsmålen kan uppnås.

Värmdö kommun kan anses ha ett speciellt ansvar för följande nationella miljömål:

- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Ingen övergödning
- Levande skogar
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan

Det närmare arbetet med miljömålen i Värmdö kommer att utvecklas i revideringarna av miljöplanen.

Värmdö är en ekokommun

Miljöplanen, Agenda 21 och antagandet av de fyra systemvillkoren ligger till grund för kommunens medlemskap i Sekom, Sveriges Ekokommuner.

Ungdomsplan

Ungdomsplanen är en del av Värmdö kommuns satsning på ungdomar inför framtiden. Syftet är att planen ska ge kommunen riktlinjer för att kunna agera aktivt och främja mer gynnsamma förutsättningar för den unga befolkningen i Värmdö. Planen tar sin utgångspunkt från FN:s barnkonvention och är indelad i fem huvudområden:

- Skydd och trygghet
- Delaktighet och inflytande
- Fritid och kultur
- Hälsa och miljö
- Utbildning

Arbetet för att uppfylla planens mål ska kommunen bedriva tillsammans med barn, ungdomar och deras föräldrar samt organisationer. Ungdomsplanen är antagen av kommunfullmäktige den 20 september 2000.

Framtidsskeppet

Värmdö kommun deltar i Framtidsskeppet som är ett unikt projekt för att sprida information om och inspirera till arbete kring de båda FN-dokumenterna Agenda 21 och Barnens Rättigheter. Framtidsskeppet behandlar barns frågor om framtiden. Idag är barn oroliga och rädda för miljöförstöring, krig, utnyttjande av barn osv.

Framtidsskeppet syftar till att ge den skapande kraften och inspirationen mer plats i arbetet. Framtidsskeppet handlar om möten över gränser och om att söka nya lösningar på dagens och morgondagens problem.

Skolplan

År 2000 antog kommunfullmäktige Värmdö skolplan – för kommunens skolor år 2000 – 2003. Planen reglerar dels inriktningen och målsättningen för skolorna i Värmdö kommun, på vilket sätt verksamheten skall bedrivas samt hur uppföljning ska ske. Grundstenarna i Värmdö skolor ska vara att:

- Uppmuntra till det livslånga lärandet
- Eleven skall stå i centrum
- Skolan skall vara förankrad i den värdegrund som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism

Policy för jämställdhet

Värmdö kommuns policy för jämställdhet antogs den år 1997 av kommunfullmäktige. Policyn sätter upp sex mål för hur kommunens organisation i högre grad skall bli jämställd samt förslag till åtgärder för att uppnå målen.

Fastighetspolicy för Värmdö kommun

I maj år 2000 antog kommunfullmäktige Värmdö kommuns fastighetspolicy. Syftet är att reglera ansvarsfördelningen vad gäller kommunens fastighetsförvaltning.

Värmdö en kommun för alla – handlingsprogram för funktionshindrade

Värmdö kommuns handlingsprogram för funktionshindrade är ett led i att förbättra situationen för kommunens invånare som har funktionsnedsättningar. Planen tar sin utgångspunkt i 20 av FN:s 22 regler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. För att förverkliga målsättningarna ges förslag på åtgärder som bör vidtas. Kommunstyrelsen skall en gång per år uppdatera handlingsprogrammet så att det hålls aktuellt.

Avfallsplan för Värmdö kommun 2000 – 2003

Planen innebär en anpassning till de nya regler och nationella mål som tagits fram för framtidens avfallshantering. Den bygger på återvinning, återanvändning och producentansvar för förpackningar m.m. Planen är antagen av kommunfullmäktige 1999. Arbetet med en ny avfallsplan har inletts.

Värmdö Energiplan år 2000

Energiplanen är utarbetad av Sweco i samarbete med kommunen våren 2000, men är inte antagen. Syftet med planen är att begränsa de globala miljöproblemen enligt riktlinjer för det internationella samarbetet och utifrån regeringspropositionen 1996/97:84 *En uthållig energiförsörjning*. Planen är under omarbetning, varför några slutsatser inte kan dras.

Övriga måldokument

Det finns ytterligare ett antal måldokument för de kommunala verksamheterna t.ex. för förskolan, musikskolan och kulturpolitiken.

Befolkning

Värmdö kommun har haft landets snabbaste befolkningsökning under 1990-talet, procentuellt sett. 1991 bodde det 21 000 personer i kommunen, 2002 hade siffran stigit till 32 500, en ökning med 55 procent. Ökningen beror till största delen på inflyttning men till viss del också på högt födelsetal. Kommunen är nu en av landets barntätaste, då en fjärdedel av befolkningen är under 15 år. En stor del av de nyinflyttade är unga familjer som bosätter sig permanent i befintliga fritidshus. Det är glädjande att så många väljer att bo i kommunen, men det ställer också kommunen inför stora utmaningar.

Inflyttningen till kommunen bör dämpas, så att den från år 2005 inte överstiger 2 procent per år. Det kan ske genom att hålla en låg utbyggnadstakt av nya exploateringsområden.

Ålderskategorin 20–30-åringar är förhållandevis liten i kommunen. Det behövs ett tillskott av små hyreslägenheter så att ungdomar har en chans att hitta bostäder i kommunen.

Befolkningsökningen i Stockholmsregionen

Stockholms län svarade för 93 procent av Sveriges befolkningsökning under år 2000. Beräkningar som gjorts av Regionplane- och Trafikkontoret år 2000 visar att länets folkmängd kommer att öka med mellan 400 000 och 600 000 personer fram till år 2030. Värmdö kommun kommer att medverka till att dessa nya storstockholmare finner goda bostadsmöjligheter.

Befolkningsstrukturen i Värmdö

Vid årsskiftet 2002 – 2003 var kommunens folkmängd 32 664 personer. Av dessa var 16 141 kvinnor och 16 523 män. Könsfördelningen är alltså relativt jämn. Medelåldern för kvinnor var 36,6 år och för män 36,4 år. Medelåldern är högst i skärgården, där den är 45,2 år. Lägst är medelåldern på Ingarö, där den är 34,6 år.

Sedan 1990 har en förändring skett i åldersstrukturen. Från att ha haft en relativt jämn åldersfördelning har två markanta toppar bildats. Det är åldersgrupperna 7 – 15 år och 30 – 45 år med en svacka i åldersgruppen runt 25 år. Det beror troligtvis på att 30 – 45 åringar flyttar till kommunen för att bilda familj och att 20 – 25 åringar flyttar från kommunen för att till exempel studera. Enligt befolkningsprognosen kommer dessa pucklar att förstärkas och förflyttas framöver, vilket innebär att medelåldern kommer att stiga något.

Befolkningsutvecklingen i Värmdö

Under den senaste 10-års perioden har Värmdös folkmängd ökat med cirka 1 000 personer per år vilket är en relativ befolkningsökning på ungefär 3,5 procent. Den största ökningen skedde under 1992 då den översteg 1 300 personer. Ökningen har till 70 procent berott på en stor inflyttning och till resterande del på ett högt födelsetal. Under 2002 var dock födelsetalet högre än antalet inflyttade.

Befolkningen beräknas stiga till 40 000 personer år 2010. Den största ökningen kommer att ske på Värmdölandet, men även de andra prognosområdena beräknas öka. Riktningen är att befolkningsökningen via inflyttning inte ska överskrida 2 procent per år.

I kommunens bostadsförsörjningsprogram för 2003 och 2004 anges att cirka 350 bostäder beräknas tillkomma i nyexploateringar per år. 100 bostäder beräknas tillkomma genom nya styckebyggda småhus och ungefär 70 bostäder tillkommer som permanentning av fritidshus varje år. Det kan sammanlagt ge en inflyttning av ungefär 1 000 personer per år till kommunen. Födelseöverskottet hos den befintliga befolkningen beräknas till cirka 300 personer per år.

Befolkningstätheten är cirka 2,7 personer/bostad för hela kommunen, vilket kan jämföras med Nacka som har 2,4 och Stockholm som har 2,1. Detta kan förklaras med att många bor i småhus i kommunen.

Ungefär 55 procent av befolkningen bor i småhus, 20 procent i fritidshus och 25 procent i flerbostadshus. Flerbostadshusen finns främst i centrala delarna i Gustavsberg. Här är befolkningskoncentrationen som högst.

I kommunen finns cirka 15 000 fritidshus varav cirka 2 400 är åretruntbebodda. Resten används troligen mest under sommarmånaderna, vilket medför en kraftig befolkningsökning i kommunen under den tiden. Till detta bör man även räkna den stora mängd dag- och båtturister som besöker kommunens skärgård.

Medelinkomst	Män	Kvinnor	Totalt
Kommunen	270 000	192 000	231 000
Länet	273 000	191 000	232 000
Riket	247 000	176 000	212 000
Medianinkomst			
Kommunen	236 000	186 000	208 000
Länet	232 000	186 000	205 000
Riket	227 000	174 000	198 000

Åvser 20 – 54 år.

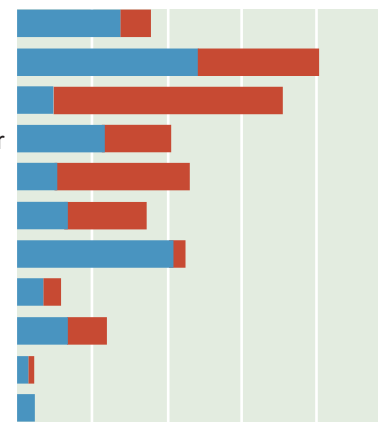
Arbetsstillfällena

Värmdö är i hög grad en pendlarkommun. Sysselsättningsgraden är 0,48 dvs. att det finns endast arbetsplatser till hälften av de arbetsföra invånarna i kommunen om alla arbetsplatser utnyttjades av kommuninvånarna själva. Den typ av arbetsplatser det finns flest av är handel och kommunikation, vård och omsorg, utbildning och byggindustri. Den offentliga sektorn står för 32 procent av arbetsplatserna, varav de flesta inom den kommunala sektorn. Inom den offentliga sektorn är 78 procent kvinnor medan det inom den privata sektorn endast finns 37 procent kvinnor. Ungefär 400 personer var arbetssökande i kommunen i mars 2002.

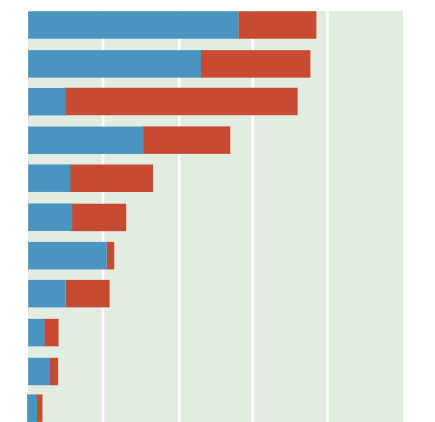
NÄRINGSGRÄN

Tillverkning, utvinning
 Handel och kommunikation
 Vård och omsorg
 Finansiell verksamhet, företagstjänster
 Utbildning och forskning
 Personliga och kulturella tjänster
 Byggindustri
 Offentlig förvaltning m.m.
 Ej spec. verksamhet
 Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske
 Energi, vatten, avfall

KOMMUNEN

RIKET

Arbetsstillfällena: Arbetar i kommunen och bor i eller utanför kommunen (dagbefolkning). Avser 16 år och däröver. Män ■ Kvinnor ■

